

Základná škola s materskou školou M.B.Funtíka Očová

Školský vzdelávací program

Ďatelinka

Dátum prerokovania v pedagogickej rade: 27.08.2009

Dátum prerokovania v rade školy: 12.09.2009

Dátum vydania: 02.09.2009

Riaditeľka ZŠ s MŠ:

PaedDr. Anna Sojková

Zástupkyňa riaditeľky ZŠ s MŠ pre MŠ:

Elena Chabadová

Ciele a poslanie výchovy a vzdelávania

Vízia: Šťastné deti – spokojní rodičia a spokojné učiteľky.

Poslanie materskej školy – materská škola podporuje osobnostný rozvoj detí v oblasti sociálno-emocionálnej, intelektuálnej, estetickej, rozvíja schopnosti a zručnosti, utvára predpoklady na ďalšie vzdelávanie. Pripravuje na život v spoločnosti v súlade s individuálnymi a vekovými osobitosťami.

Cieľmi predprimárneho vzdelávania sú:

- napĺňať potrebu dieťaťa sociálneho kontaktu s rovesníkmi.
- uľahčiť dieťaťu plynulú adaptáciu na zmenené prostredie (na materskú a základnú školu), pripraviť deti na vstup do ZŠ po všetkých stránkach
- podporovať vzťah dieťaťa k poznaniu a učeniu hrou
- rozvíjať cieľavedome, systematicky a v tvorivej atmosfére osobnosť dieťaťa v psychomotorickej, poznávacej, sociálnej, emocionálnej a morálnej oblasti
- rozvíjať a podporovať zdravé sebavedomie a sebaistotu detí, rozvíjať a podporovať jedinečnosť detí
- rešpektovať rôzne sociokultúrne a socioekonomické zázemie dieťaťa
- rozvíjať kompetencie, hlavne v oblasti komunikačných schopností, matematickej gramotnosti, sociálne a kultúrne kompetencie
- rozvíjať manuálne zručnosti, tvorivé, umelecké psychomotorické schopnosti
- rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť, pripraviť sa na celoživotné vzdelávanie
- rozvíjať a podporovať schopnosť detí kooperovať v skupine, kolektíve a preberať na seba primeranú zodpovednosť
- rozvíjať u detí návyky súvisiace so zdravým životným štýlom, naučiť sa chrániť svoje zdravie využitím zdravej výživy
- utvárať schopnosť riešiť environmentálne problémy aplikáciou zásad zdravého životného štýlu a samostatným tvorivým myslením
- posilňovať osobnostné kompetencie s dôrazom na ochranárske postoje k prírodnému prostrediu, posilňovať proces prijímania vedomej spoluzodpovednosti za stav a ďalší vývoj životného prostredia
- posilňovať úctu k ľudským právam a základným slobodám, rešpektovať všeľudské hodnoty

- posilňovať úctu k rodičom, ku kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám štátu, k materinskému jazyku a k svojej vlastnej kultúre
- utvárať a rozvíjať národné povedomie detí prostredníctvom ľudovej slovesnosti, udržiavať a rozvíjať ľudové zvyky a tradície
- zachovaním piesní a zvykov dávnej kultúry nášho regiónu rozvíjať kladný vzťah k rodnej obci
- podporovať nadanie, osobnosť a záujmy každého dieťaťa
- získavať dôveru rodičov v individuálnom výchovnom poradenstve a upriamovať ich pozornosť na pozitívne prejavy v správaní sa svojho dieťaťa a v prípade potreby ich nasmerovať na ďalšie odborné poradenstvo (pediater, logopéd, psychológ atď.)

Naplnenie uvedených cieľov predpokladá priaznivú výchovno-vzdelávaciu klímu s dôrazom na rozvoj tvorivosti pred pamäťovým učením, v ktorej sa realizuje učenie hrou. Dôležité je pozitívne emocionálne prežívanie dieťaťa.

Pri uplatňovaní cieľov predprimárneho vzdelávania zohľadňujeme potrebu celostného rozvoja osobnosti dieťaťa a vyvážene rozvíjame perceptuálno-motorickú, kognitívnu a sociálno-motorickú oblasť. Všeobecné i špeciálne ciele smerujú k rozvoju základov kľúčových kompetencií.

Stupeň vzdelania

Predprimárne vzdelanie získa dieťa absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v materskej škole.

Profil absolventa

Absolvent predprimárneho vzdelávania má poznatky a schopnosti, ktoré majú význam vo vzťahu k základom kultúrnej, čitateľskej, matematickej a prírodovednej gramotnosti

Absolvent predprimárneho vzdelávania je pripravený na vstup do primárneho vzdelávania v základnej škole a na ďalší aktívny život v spoločnosti.

Profil absolventa je koncipovaný prostredníctvom kompetencií (spôsobilostí) dieťaťa. Vzhľadom na vývinové špecifiká predškolského veku sú medzi kompetencie zaradené psychomotorické kompetencie. Spoločenské a občianske kompetencie sú integrované do osobnostných a sociálnych kompetencií. Ďalej sa rozvíjajú komunikatívne, kognitívne, učebné a informačné kompetencie. V predškolskom období ide o dosahovanie základov kompetencií dieťaťa.

Dieťa v závere predprimárneho vzdelávania dosahuje v perceptuálno-motorickej oblasti tieto kompetencie:

- ovláda základné lokomočné pohyby a prostredníctvom nich prekonáva prírodné a umelé prekážky
- chodí koordinovane so správnym odvíjaním chodidla a súladným sprievodným pohybom paží medzi prekážkami i v nerovnom teréne a striedavým krokom po schodoch, vystupuje a zostupuje po primeranom náradí, napr. po rebríku;
- behá správnou technikou s pravidelným dýchaním a orientovaním sa v priestore;
- skáče vpred, vzad a do hĺbky so zapájaním celého tela, poskakuje v drepe a s obmenami, skáče na jednej nohe a do stoja rozkročného, vie udržať rovnováhu
- plazí sa na bruchu i na chrbte po rovnej aj mierne šikmej ploche;
- hádže zo správneho postoja, správnym náprahom a švihom pažami horným oblúkom, hádže a chytá vo dvojici;
- robí kotúľ vpred bez pomoci aj opakovane, vie sa pohybovať okolo osi vlastného tela
- kultivovane sa pohybuje s estetickým držaním tela, zladí celkový pohybový prejav s hudbou a postupne zodpovedajúcim lадným pohybom reaguje na zmeny rytmu, tempa, dynamiky a výšky, príp. sa pohybuje aj s vlajúcim predmetom a pod.
- prejavuje vlastnú lateralitu v rôznych pohybových činnostiach
- vie zaujať rôzne postavenia podľa pokynov, napodobňuje základné polohy, postoje a pohyby
- dodržiava zvolené pravidlá, spolupracuje, rešpektuje ostatných
- *dodržiava pravidlá hudobno – pohybových hier, zladí pohybovú a hudobnú stránku v hudobno – pohybových hrách, stvárni hudobno – dramaticky textovú časť hry*
- *vie vyjadriť náladu piesne a hudby prirodzeným spôsobom, uplatňuje tanečné prvky / cvalové poskoky, poskočný krok, otočky, úklony/, uplatňuje získané schopnosti v pohybovej improvizácii podľa hudby*
- používa rôzne pracovné techniky – lepí, strihá, krčí, skladá a príp. ohýba rôzne druhy materiálov, najmä papier a kombinuje ich;
- technicky správne konštruje z rôznych stavebníc primeraných veku vrátane stavebníc obsahujúcich drobné dieliky;
- modeluje a stvárňuje zložitejšiu dejovú situáciu, v ktorej sú veci, postavy a zvieracie figúry;
- kreslí a inak výtvarne stvárňuje uvoľnenou rukou, plynulým a smelým grafickým pohybom s rôznorodým grafickým materiálom;
- graficky zaznamenáva pohyb vychádzajúci:
  - a) z ramenného kĺbu (kývanie, mletie, húpanie),
  - b) zápästia (cestičky, dážď, dym....),
  - c) dlane a prstov (lomená línia, vlnovka, ležatá osmička, „fiktívne písmo“);
- používa návyky sebaobsluhy a hygienické návyky (napr. oblieka a vyzlieka sa, obúva a vyzúva sa, zaväzuje šnúrky a viaže mašličky, umýva a utiera sa, češe sa, čistí si zuby a pod.);
- používa návyky kultúrneho stolovania (napr. pred jedlom sa umyje, vie jesť príborom a pod.);
- dodržiava elementárne pravidlá osobnej hygieny ako prevenciu pred roznášaním chorôb, napr. používa vreckovku, pri kašľaní si zakrýva dlaňou ústa a pod.;
- vykonáva jednoduché pracovné činnosti spojené so starostlivosťou o životné prostredie, napr. zachováva čistotu v prírodnom prostredí, polieva izbové kvety, ďalej „pracuje“ s detským záhradným náčiním – zhrabáva lístie a pod.;

- tvorí zložitejšie priestorové formy (maketa ulice) kombináciou rôznych prírodným a odpadových materiálov s uplatnením náročnejších výtvarných, pracovných a iných tvorivých techník (napr. pomaluje, polepí, pripojí a nastrihá potrebné detaily a pod.);
- zvládne na elementárnej úrovni prácu s počítačom.

Dieťa v kognitívnej oblasti dosahuje tieto kompetencie:

- vie sa predstaviť, vie oznámiť svoje meno, priezvisko, vek, adresu svojho bydliska, pozná aj mená a priezviská detí a učiteliek v triede, vie rozlíšiť a pomenovať členov rodiny,
- orientuje sa vo svojom blízkom okolí, prakticky uskutočňuje a opisuje podľa orientačných bodov cestu vedúcu z domu do materskej školy a späť, príp. inú dobre známu cestu v mieste bydliska, vie zaujať postoj k svojmu domovu,
- správne pomenúva a triedi predmety dennej potreby, opisuje ich vlastnosti, význam a účel;
- rozlišuje, priradzuje a pomenúva farby a farebné odtiene na veciach a prírode;
- má poznatky o ľudskom tele, rozlišuje a pomenúva niektoré, najmä viditeľné časti tela a opisuje ich základnú funkciu, poznatky o svojom tele aplikuje pri zobrazení a vytváraní ľudskej postavy / s uplatnením rôznych výtvarných a pracovných techník/, rozumie piatim zmyslom svojho tela a jeho fyzickým možnostiam,
- správne určuje a pomenúva časové vzťahy a zoraďuje ich do obdobia jedného dňa alebo týždňa;
- *zapája sa do osláv sviatkov a spoločenských udalostí vrátane udržiavania ľudových tradícií a na základe pozorovania ich priebehu ako aj citového prežívania sa pokúša charakterizovať tieto sviatky (napr. Mikuláš, vianočné a veľkonočné sviatky, Nový rok, Fašiangy, Deň matiek, MDD a pod.);*
- triedi predmety podľa umiestnenia v priestore a určuje ich počet z hľadiska umiestnenia;
- triedi, porovnáva a usporadúva získané údaje na základe určenej vlastnosti alebo rôznych kritérií / podľa farby, veľkosti, materiálu, hmotnosti a objemu/;
- usporadúva danú skupinu prvkov podľa vopred zvoleného kritéria, napr. deja, času, rozmerov a používa termíny, ktoré sa pri usporiadaní vyskytujú – prvý, posledný, pred, za, vedľa vzhľadom na ktorýkoľvek prvok usporiadanej skupiny, používa a chápe odlišnosti medzi termínmi hneď, hneď pred, hneď za a pod.;
- používa číselný rad najmenej do 10, s pochopením čísla ako počtu prvkov akejkoľvek skupiny, určuje počet aj v situáciách, keď určitý počet prvkov pribudol alebo ubudol;
- pozoruje, skúma, experimentuje, objavuje a hľadá súvislosti medzi vlastnými skúsenosťami a poznatkami,
- pozná, rozlišuje, priradzuje, triedi a určuje niektoré rovinné a priestorové geometrické tvary
- zostavuje z puzzle, rozstrihaných obrázkov alebo geometrických tvarov obrazce a útvary podľa predlohy a slovných inštrukcií
- aplikuje v hre, rôznych aktivitách a situáciách získané poznatky a skúsenosti,
- rozlišuje pravú a ľavú stranu vzhľadom na vlastnú osobu aj vzhľadom na iný objekt;
- významovo presne pomenúva známe predmety, javy, činnosti a vzťahy medzi nimi;
- na základe zmyslového vnímania a praktickej činnosti v rečovom prejave prirodzene používa zovšeobecnenia;
- orientuje sa v časových vzťahoch /deň, týždeň, mesiac, rok, dnes, včera, zajtra, ráno, obed, večer, noc, dopoludnie, popoludnie/

- vzhľadom na situáciu používa slovnú zásobu primeranú veku;
- na základe fonemického sluchu rozoznáva smer zvuku, zdroj, signálne vlastnosti reči a rozlišuje jednotlivé fonémy;
- správne kladie slovný, vetný prízvuk a používa správnu výslovnosť, intonáciu, hlasitosť a tempo reči;
- hovorí spisovne, slová a vetné konštrukcie používa v gramaticky správnych tvaroch;
- dodržiava a používa základné pravidlá bezpečnosti pri chôdzi po chodníku, na vozovke, križovatke a pri ich prechádzaní;
- intuitívne chápe a pomenúva aktuálne telesné pocity, ktoré signalizujú stav zdravia a stav choroby, vyberá si zdravé potraviny;
- uvedomuje si významnú hodnotu zdravia, dodržiava a používa návyky ochrany zdravia, napr. nesiahá na elektrické, plynové a iné zariadenia, domácu elektroniku zapína jeden po súhlase a v prítomnosti dospelých osôb, v intuitívnej rovine rozlišuje vo svojom okolí rôzne nebezpečné predmety a materiály (ostré, pichľavé, horúce...., rôzne chemikálie, lieky ....) príp. aj opisuje a zdôvodňuje príčiny možných nebezpečenstiev;
- odlišuje listnaté a ihličnaté stromy a kríky (priamo v prírode alebo na obrázku), opisuje rozdiel medzi nimi, príp. k nim priraduje aj plody, vie, že huby sú jedlé a nejedlé;
- rozlišuje (priamo v prírode alebo na obrázku), triedi a pomenúva niektoré izbové, lúčne, lesné, liečivé a chránené kvety;
- prakticky si (pokusom) overuje význam svetla, tepla, vzduchu a vody pre život rastlín a následne ho zdôvodňuje;
- rozlišuje, pomenúva a opisuje niekoľko domácich a hospodárskych zvierat a ich mláďat, opisuje ich základné vlastnosti a zdôvodňuje ich úžitok, odlišuje zvieratá od vtákov na základe opisu ich typických vlastností, pozná nebezpečenstvo vyplývajúce z dotýkania sa neznámych zvierat;
- rozlišuje, pomenúva a triedi niektoré voľne žijúce živočíchy, hmyz, vtáky a niektoré exotické zvieratá, opisuje ich typické znaky a príp. určuje aj ich miesto výskytu;
- charakterizuje ročné obdobia na základe typických znakov a opakujúcich sa konkrétnych zmien v prírode;
- vie určiť niektoré spojitosti medzi rastlinnou a živočíšnou ríšou
- pozná niektoré zložky živej a neživej prírody
- rozlišuje a pomenúva pôdu, sneh, ľad, vodu a na základe praktických skúseností opisuje ich vlastnosti a ich význam, najmä nenahraditeľný význam vody pre život rastlín a živočíchov, intuitívne chápe situácie, kedy je voda nebezpečná (záplavy, povodne) pre prírodu aj pre ľudí;
- pozná a rozlišuje prírodné javy ovplyvnené počasím
- používa návyky kultúrneho správania v lese, aktívne chráni lesnú prírodu a postupne si uvedomuje význam ochrany prírody, napr. v súvislosti so znečisteným prírodným prostredím, podáva jednoduché návrhy na zlepšenie;
- vyjadruje jednoduché hodnotiace postoje k svojmu blízkemu životnému prostrediu;
- rieši jednoduché problémové situácie – reálne i fiktívne, napr. „čo by sa stalo, keby...“, „čo sa stane, ak...“, „čo by som urobil/a keby...“ a pod.
- vyjadruje rôznymi výrazovými prostriedkami elementárne poznatky o Zemi, Slnku, Mesiaci a hviezdach získané sprostredkované,

Dieťa v závere predprimárneho vzdelávania dosahuje tieto sociálno-emocionálne kompetencie:

- prejavuje samostatnú aktivitu, stálejšie záujmy a túžbu dosiahnuť istý cieľ v rôznych činnostiach;
- odhaduje a hodnotí v rôznych situáciách a činnostiach svoje schopnosti a možnosti, hodnotí vlastný výkon, teší sa z vlastných výsledkov, zároveň uznáva aj výkon druhých,
- samostatne nadväzuje kontakt s inými osobami spoločensky prijateľným spôsobom a udržuje tento kontakt;
- reaguje na pozdrav a opätuje ho druhým, vzhľadom na konkrétnu situáciu a zúčastnené osoby;
- správa sa empaticky k svojmu okoliu, podľa uznávaných spoločenských noriem a spoločne prijatých pravidiel;
- prejavuje vzťah a ochranárske postoje k prírodnému prostrediu, pozoruje prírodné prostredie, pozná, zdôvodňuje, hodnotí a rôznymi formami prezentuje prírodnú realitu,
- vlastným hodnotovým postojom ovplyvňuje environmentálne správanie iných, prakticky uplatňuje návyky starostlivosti o prírodu /nezahadzovať odpadky, hrabať lístie, polievať kvety apod./
- uplatňuje elementárne poznatky o separácii odpadu
- ovláda svoju impulzivitu a postupne si zlepšuje sebaovládanie, napr. v rozhovore;
- pozitívne oceňuje kamarátove schopnosti, vlastnosti a výkony a vyjadruje mu uznanie a pochvalu;
- akceptuje a rešpektuje multikultúrne odlišnosti detí a dospelých, prijíma odlišnosť druhých (napr. ľudí so zdravotným postihnutím, ľudí inej národnosti, rasy, príp. iného vierovyznania a pod.);
- prijateľným spôsobom vyjadruje negatívne emócie vyvolané nevhodným správaním iného dieťaťa;
- primerane sa presadzuje s ohľadom na seba i na druhých v hre, v spoločnej činnosti a v rozhovore, ďalej pri vyjadrovaní názorov, alebo pri nenásilnom riešení konfliktov;
- vie vycítiť, kedy je vhodný okamih na pomoc druhým a v rôznych prirodzených situáciách pomáha druhým z vnútornej potreby – urobí samo od seba jednoduchú službu iným (aj bez vyzvania dospelých), napr. niečo zaviaže, zapne, podá, prinesie, uloží, uprace a pod.;
- teší sa z obdarovania iných a spolu s nimi prežíva radosť;
- samostatne sa dohodí o spoločnej činnosti a podriadi sa prijatým pravidlám a požiadavkám celej skupiny;
- spontánne a samostatne sa zapája do rozhovoru o predmetoch, javoch a činnostiach alebo udalostiach, o svojich pocitoch, osobných záujmoch, názoroch, zážitkoch a skúsenostiach, komunikuje otvorene, bez zábran;
- prirodzene a samostatne kladie otázky, súvislo a pohotovo na položené otázky odpovedá, hľadá odpovede smerujúce k porozumeniu obklopujúceho sveta vecí, javov, dejov a vzťahov;
- vie prijať v rozhovore s inými deťmi názorovú odlišnosť a prijateľným spôsobom obhajovať svoje názory, nepresadzuje sa v dialógu na úkor druhého a nemení ho na monológ, primerane odvážne kladie otázky v dialógu, akceptuje a rešpektuje osobnosť hovoriaceho, napríklad prejavuje primeranú schopnosť počúvať hovoriaceho, poskytuje mu dostatočný čas na reagovanie, neznevažuje ho, pokúša sa príliš neodbočiť od témy dialógu a pod.;
- počúva aktívne a s porozumením informácie z rôznych médií

- *podľa sluchu sa orientuje v zvukovom a tónovom priestore primeranom detskému chápaniu, napr. správne rozlišuje hudobné a nehudobné zvuky, rytmizuje alebo zaspieva hudobné motívy vzhľadom na konkrétny rytmus, tónový rozsah a pod.;*
- *samostatne zaspieva riekankové melódie, detské a ľudové piesne výrazne intonačne primerane veku čisto, rytmicky a dynamicky správne v rozsahu 2 – 7 tónov;*
- *rytmizuje ľudové riekanky, detské ľudové a umelé piesne hrou na tele alebo prostredníctvom Orffovho inštrumentára,*
- *v rozličných činnostiach spája technicky správnu inštrumentálnu hru s rytmizáciou, spevom, hudobno-pohybovým, hudobno-dramatickým a iným tvorivým estetickým prejavom;*
- *intuitívne rozoznáva pochod, tanec, uspávanku, veselú, smutnú a slávnostnú hudbu;*
- *citlivo počúva hudobnú skladbu a vyjadruje pocity vyvolané prežívaním tejto hudby prostredníctvom aktívnej muzikoterapie, napr. slovom, pohybom, dramatickým gesto, hudobno-pohybovým, hudobno-dramatickým alebo výtvarným prejavom a pod.;*
- *kreslí, maľuje, modeluje spontánne, s radosťou a uvoľnene, pri výtvarnom spracovaní vlastných námetov uplatňuje fantáziu a predstavivosť;*
- *tematicky kreslí a maľuje vzhľadom na citové prežívanie, používa rôzne výtvarné techniky, napr. zážitky z rodinného života, zážitky z divadelného a filmového predstavenia, pokúša sa o ilustráciu rozprávky, alebo sa výtvarne vyjadruje bez konkrétneho tematického zamerania;*
- *zobrazuje členitejšie a zložitejšie dejové situácie, postavy a veci zobrazuje plošne, v priestore a v objeme, napr. vo výtvarnej práci zobrazuje dejovo bohaté námety vzhľadom na zážitky, úroveň a rozsah poznania (prázdniny u starej mamy, výlet s rodičmi, návšteva ZOO, škola v prírode, vesmír...);*
- *experimentuje s vlastnosťami farieb a uplatňuje ich tvorivé variácie;*
- *detailnejšie zobrazuje prostredie, v ktorom sa odohráva dej a vymaľúva pozadie;*
- *dokáže rozvinúť dej po celej ploche, volí vhodnú farbu podľa charakteru maľby, vyberá farby, ktoré sú adekvátne vzhľadom na rozvíjajúce sa vizuálne schopnosti charakteristické pre jednotlivosti i určité dejové situácie;*
- *uplatňuje estetické hodnotenie vo výpovediach o svojich dojmoch z pozorovania krás prírody, umeleckých diel či architektonických celkov;*
- *voľne rozpráva o ilustráciách od rozličných autorov, napr. aké pocity a asociácie v ňom vyvolávajú, príp. ich jednoducho opisuje, podľa ilustrácií si vyberá konkrétne rozprávky;*
- *prednáša riekanky, vyčítanky, hádanky, detské básne s vytlieskaním rytmu;*
- *prednáša básne primerané veku jazykovo správne, prirodzene, výrazne a kultivovane;*
- *tvorí literárne hádanky, napr. doplňuje, pokračuje, alebo kombinuje známe verše a pod., príp. samostatne vymýšľa aj rýmovaný text hádaniek;*
- *prejavuje záujem o knihy, písmená, číslice, orientuje sa v knihách, encyklopédiách,*
- *počúva s porozumením a citovým zaangažovaním detskú ľudovú a autorskú poéziu, rozprávky a príbehy,*
- *voľne reprodukuje ľudové a autorské rozprávky a príbehy,*
- *samostatne porozpráva dej podľa obrázkového seriálu, tvorivo dorozpráva začatý príbeh, rozpráva zaujímavovo a živo;*
- *vie vycítiť charakterové vlastnosti rozprávkových postáv v ľudových a autorských rozprávkach, voľne rozpráva o svojich pocitoch, zážitkoch, dojmoch a predstavách vyvolaných rozprávkou;*
- *intuitívne chápe medziľudské vzťahy a mravné motívy konania postáv klasických rozprávok, postupne si uvedomuje osobitosti jazyka klasických rozprávok a pokúša sa mravne hodnotiť situácie v texte i na obrázkoch;*

- *citlivo vníma rozprávky o zvieratách a prírode a na základe tohto citového prežívania si utvára pozitívny vzťah k prírode, reprodukuje a dramatizuje tieto rozprávky;*
- citlivo vníma a prežíva bábkové divadlo s primeranými literárnymi predlohami;
- v rozmanitých tvorivých estetických aktivitách vyjadruje pocity zo sledovania divadelného, rozhlasového, alebo filmového spracovania primeraného námety v programoch pre deti, napr. výtvarne zobrazuje pocity, predstavy a zážitky (kreslením, maľovaním a inými výtvarnými technikami), pohybom vyjadruje dej a napodobňuje postavy (jednoduchým gestom, pantomímou, príp. jednoduchou pohybovou improvizáciou...), alebo dramaticky stvárňuje rôzne dejové zápletky a vciťuje sa do konania postáv (prostredníctvom rôznych metód dramatickej výchovy) a pod.;
- dokáže dramaticky doriešiť nedokončený príbeh či rozprávku, hľadá rozličné možnosti riešenia, charakteristické pre jednotlivé postavy (osoby, zvieratá, predmety).

Vlastné zameranie materskej školy.

Zameranie materskej školy vychádza zo záverov analýzy, z doterajšieho zamerania MŠ, z podmienok školy a požiadaviek rodičov.

Naša materská škola sa v roku 2004 zlúčila so základnou školou s rozšíreným vyučovaním regionálnej výchovy a vznikol nový právny subjekt Základná škola s materskou školou Mateja Bela Funtíka. Z tohto dôvodu obohacujeme aj my výchovu a vzdelávanie o regionálne prvky, ktoré zaraďujeme do edukačného procesu prostredníctvom špecifických aktivít v rozsahu štátneho vzdelávacieho programu.

Cieľ: Prostredníctvom ľudových hier, piesní, tancov a iných aktivít utvárať predstavu detí o regionálnych tradíciách a zvykoch, posilňovať ich národnú identitu.

Špecifické ciele:

- rozširovať repertoár detských piesní o ľudové piesne a hry z regiónu a okolia,
- poznať ľudové hudobné nástroje, ich charakteristické zvuky a spôsob hry na nich, poznať očovské kroje,
- poznať náradie, nástroje a hračky z dávnej minulosti, poznať ich účel a spôsob používania,
- poznať typické očovské tance,
- poznávať regionálne umenie – výšivky, tkané „pokrovce“, kroje apod.,
- nové skúsenosti a poznatky z tejto oblasti získavať prostredníctvom priameho kontaktu detí s charakteristickými regionálnymi prejavmi – zážitkovým učením.

Nadaným deťom umožňujeme rozvíjať svoj talent v hudobno-pohybovom krúžku, ktorý je organizovaný v spolupráci so ZUŠ Očová. Jazykovo nadané deti získavajú elementárne základy z anglického jazyka jeden krát týždenne v popoludňajších hodinách. Deti sa učia prirodzene a spontánne, zábavnou formou. Obsah učiva vychádza z bezprostrednej skúsenosti dieťaťa, z okruhu jemu známych a blízkych vecí.

Keďže materská škola sa nachádza v peknom prírodnom prostredí, ktoré umožňuje bezprostredné pozorovanie a poznávanie rozmanitostí okolitej prírody špecifickými aktivitami budeme prebúdzat' environmentálne cítenie detí a rozvíjať u nich návyky potrebné na ochranu prírody a životného prostredia.

Charakteristika materskej školy

Materská škola podporuje osobnostný rozvoj detí v oblasti sociálno-emocionálnej, intelektuálnej, telesnej, morálnej, estetickej, rozvíja schopnosti a zručnosti, utvára predpoklady na ďalšie vzdelávanie. Pripravuje na život v spoločnosti v súlade s individuálnymi a vekovými osobitosťami detí.

Naša materská škola sa nachádza v účelovej budove, v prevádzke sú tri triedy dopoludnia a dve triedy popoludní. Kapacita materskej školy je 60 detí.

Poskytujeme celodennú formu výchovy a vzdelávania, na žiadosť rodičov aj poldennú.

Do MŠ prijímame deti 3 - 6 ročné, deti s odloženou povinnou školskou dochádzkou a výnimočne deti staršie ako 2 roky. Prevádzka materskej školy je od 6,00 do 16,15 hod.

Interiér MŠ tvoria tri herne s príslušenstvom, jedna stabilná spálňa, dve šatne pre deti, dve umývárne so sociálnym zariadením, dve miestnosti pre učiteľky, miestnosť pre upratovačku, kabinety, kancelária pre zástupkyňu MŠ, dve jedálne, kuchyňa s príslušenstvom a kotolňa. Súčasťou areálu je školská záhrada a dvor.

Spolupráca s rodičmi a inými subjektami

Učiteľky v zmysle platnej legislatívy poskytujú rodičom odborné konzultácie o výchove a vzdelávaní dieťaťa. Poradenská činnosť je zameraná na pedagogickú a zdravotnú osvetu a individuálne výchovné poradenstvo.

Umožňujeme rodičom zapájať sa do života školy a triedy rôznymi formami: podporujeme účasť rodičov na aktivitách MŠ – plenárna a triedna schôdza RZ, oslavy, slávnosti, besiedky, športové podujatia, otvorené hodiny. Rodičov informujeme prostredníctvom nástieniek, písomných odkazov, oznamov, hodnotiacich správ, ale aj rozhovormi v čase príchodu/odchodu detí do a z MŠ., telefonické rozhovory, stretnutia rodičov a učiteliek. Účasť rodičov na výchovno-vzdelávacom procese pomáha učiteľkám dosiahnuť pri jednotlivých deťoch individuálne ciele, lepšie a rýchlejšie spoznať dieťa. Keď sa rodičia cítia súčasťou procesu výchovy a vzdelávania svojho dieťaťa lepšie pochopia a viac si vážia prácu učiteliek a u detí vzrastá pocit bezpečia, istoty a dôvery.

Na svojich pravidelných zasadnutiach sa problematike materskej školy venuje rada školy, do ktorej sú zvolení aj zástupcovia z radov učiteliek, rodičov.

Významným partnerom našej materskej školy je základná škola, ktorá pokračuje vo výchove a vzdelávaní a stavia na kompetenciách dieťaťa dosiahnutých v materskej škole a v rodine. Partnerská spolupráca našej materskej a základnej školy má formálnu i neformálnu podobu. V rámci formálnej spolupráce učiteľa materskej a základnej školy vzájomne prezentujú svoju výchovno-vzdelávaciu činnosť /vzájomná účasť na metodických združeniach, učiteľky primárneho vzdelávania majú príležitosť spoznať rozvojovú úroveň konkrétnych detí vzhľadom na ich školskú pripravenosť v prostredí, ktoré je deťom známe, učiteľky materskej školy sa zúčastňujú pri zápise do 1.ročníka základnej školy, deti MŠ spoznávajú prostredie a vyučovací proces v základnej škole pri návšteve prvákov, požičiavanie odbornej

a metodickej literatúry, vzájomná poradenská činnosť/. V rámci neformálnej spolupráce organizujeme spoločné akcie – návšteva kina, divadelného predstavenia, koncertov, športových podujatí slávnosti apod.

Ďalej spolupracujeme s centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, ktoré ponúka pedagogickým zamestnancom a zákonným zástupcom poradenské služby pri riešení výchovných, vzdelávacích a osobnostných ťažkostí dieťaťa / pomoc pri vstupe do základnej školy/, poradenstvo z oblasti psychodiagnostiky /analýzu predložených problémov, návrh možností a spôsobov riešenia problémov a následnú terapeutickú, poradenskú a reedukačnú pomoc/, prednáškové a konzultačné činnosti. Dobrú spoluprácu máme a logopedickou ambulanciou a detským pediatrom.

Veľmi dôležitá je pre nás spolupráca s obcou ako zriaďovateľom, s ktorým spolupracujeme podľa platných právnych noriem v rôznych oblastiach:

- v oblasti pracovno-právnych vzťahov
- v oblasti materiálno-technického zabezpečovania
- v oblasti výchovy a vzdelávania
- v oblasti verejno-prospešných akcií a aktivít, ktorými podporujeme kultúrne a spoločenské tradície, akými sú rôzne slávnosti obce, vystúpenia detí pri príležitosti dňa matiek apod.

Dĺžka dochádzky a formy vzdelávania

Dĺžka dochádzky do materskej školy je niekoľkoročná /3-4 roky/, prípadne len posledný rok pre plnením povinnej školskej dochádzky. V našej materskej škole poskytujeme celodennú formu výchovy a vzdelávania, v prípade záujmu rodičov poskytneme aj poldennú formu výchovy a vzdelávania.

Usporiadanie denných činností, pravidelne sa opakujúcich, je spracované vo forme **denného poriadku**, ktorý je zverejnený na oznamovacej tabuli v šatni detí.

Pri usporiadaní denných činností sa:

- zabezpečuje vyvážené striedanie činností (optimálny biorytmus, bezstresové prostredie),
- dodržiavajú zásady zdravej životosprávy (zdravý životný štýl),
- vytvára časový priestor na hru a učenie dieťaťa,
- dodržiava pevne stanovený čas na činnosti zabezpečujúce životosprávu.

Súčasťou denného poriadku sú:

- hry a hrové činnosti,
- pohybové a relaxačné cvičenia,
- edukačné aktivity
- pobyt vonku,
- odpočinok,
- činnosti zabezpečujúce životosprávu (osobná hygiena, stravovanie, stolovanie).

Hry a hrové činnosti sú spontánne alebo učiteľkou navodzované hry a hrové aktivity detí. Súčasťou hier a hrových aktivít sú vopred plánované edukačné aktivity. Hry a hrové činnosti sa môžu v rámci zostavovania denného poriadku zaradiť aj 2-3 krát v dopoludňajších a odpoľudňajších hodinách.

Edukačná aktivita je navodená učiteľkou. Je to cieľavedomá, systematická, zmysluplná, konkrétna výchovno-vzdelávacia činnosť, je organickou súčasťou denného poriadku. Zastúpené je v nej spontánne – situačné učenie a na základe vhodnej a účinnej motivácie aj cieľavedomé, zámerné – intencionálne učenie. V edukačnej aktivite učiteľka v primeranej miere využíva situačné rozhodovanie, ktoré znamená schopnosť pohotovo reagovať na potreby a záujmy detí, ako aj na ich rozdielnu rozvojovú úroveň.

Edukačnú aktivitu realizujeme:

- v priebehu hier a hrových činností,
- ako samostatnú organizačnú formu počas dňa,
- v rámci pobytu vonku.

Edukačnú aktivitu uskutočňujeme prostredníctvom nasledovných foriem práce:

- v skupine detí,
- frontálne, súčasne so všetkými deťmi,
- individuálne.

Plánovanie výchovno-vzdelávacej činnosti je úplne v kompetencii učiteľky. Spôsob, formu, rozsah a časové trvanie plánov výchovno-vzdelávacej činnosti si určujeme a odsúhlasujeme na prvej pedagogickej rade v každom školskom roku.

Pohybové a relaxačné cvičenia obsahujú zdravotné cviky, relaxačné a dychové cvičenia. Realizujú sa každý deň v určitom čase, s dodržiavaním psychohygienických zásad. Patria k vopred plánovaným aktivitám.

Pobyt vonku obsahuje pohybové aktivity detí, vychádzky, edukačné aktivity, atď. Realizuje sa každý deň. Výnimkou, kedy sa nemusí uskutočniť, sú nepriaznivé klimatické podmienky, silný nárazový vietor, silný mráz, dážď (nie mrholenie). V jarných a letných mesiacoch sa pobyt vonku upravuje vzhľadom na intenzitu slnečného žiarenia a zaraďuje sa 2 krát počas dňa, v dopoludňajších i odpoľudňajších hodinách.

Odpočinok realizujeme v závislosti od potrieb detí s minimálnym trvaním 30 minút.

Činnosti zabezpečujúce životosprávu realizujeme v pevne stanovenom čase.

Všetky organizačné formy denného poriadku sú po pedagogicko-psychologickej stránke rovnocenné, majú vplyv na rozvoj osobnosti dieťaťa vo všetkých vzdelávacích oblastiach.

Vyučovací jazyk

Vyučovacím jazykom je slovenský jazyk – štátny jazyk Slovenskej republiky.

Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania

Legislatíva súvisiaca s činnosťou a prevádzkou materských škôl taxatívne neurčuje spôsob ukončenia výchovy a vzdelávania detí v materskej škole.

Predprimárne vzdelávanie ukončuje dieťa spravidla v školskom roku, v ktorom do 31. augusta dosiahne šiesty rok veku a dosiahne školskú zrelosť.

Predškolské vzdelávanie môže dieťa ukončiť aj vtedy, ak nedovršilo šiesty rok veku, ale podľa vyjadrenia príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie a všeobecného lekára pre deti a dorast môže plniť povinnú školskú dochádzku (predčasné zaškolenie dieťaťa na žiadosť rodičov).

Dokladom o získanom stupni vzdelania je **osvedčenie o absolvovaní predprimárneho vzdelávania**, ktoré vydá materská škola. Osvedčenie o absolvovaní predprimárneho vzdelávania odovzdá deťom na slávnostnom akte ukončenia školského roka riaditeľka školy (zástupkyňa pre MŠ alebo triedna učiteľka).

Personálne zabezpečenie.

Výchovno-vzdelávaciu činnosť v našej materskej škole vykonáva päť učiteliek predprimárneho vzdelávania, ktoré spĺňajú podmienky odbornej a pedagogickej spôsobilosti v súlade s legislatívou /dve učiteľky získali certifikát pre prácu s IKT/. Učiteľky navodzujú priaznivú sociálno-emocionálnu atmosféru v triede, cieľavedome vytvárajú podnetné prostredie pre spontánne a organizované učenie a súčasne inšpirujú deti pri tvorbe takéhoto prostredia.

Krúžkovú činnosť zabezpečujú externí zamestnanci, ktorí spĺňajú kvalifikačné predpoklady. Činnosť je zabezpečovaná na základe dohody o spolupráci a hromadného informovaného súhlasu rodičov.

Stravovanie je zabezpečené vlastnou kuchyňou v budove MŠ. Za kvalitu, vyváženosť a predpísané množstvo stravy, hygienu prípravy stravy a stolovania zodpovedá vedúca ŠJ, kuchárka a pomocná kuchárka. Za hygienické a zdravie neohrozujúce prostredie zodpovedá upratovačka. Údržbárske práce, drobné opravy a kúrenie zabezpečuje kurič – údržbár.

Priestorové a materiálno-technické podmienky

Prostredie materskej školy významne ovplyvňuje formovanie osobnosti dieťaťa, vytvára priestor pre dieťa a učiteľa na zvládnutie rôznych požiadaviek prostredníctvom hrových a pracovných činností v súlade s potrebami, možnosťami a individuálnymi spôsobilosťami dieťaťa. Vytvárame prostredie, ktoré úzko súvisí s cieľmi výchovno-vzdelávacej činnosti, obsahom výchovy a vzdelávania a zameraním našej materskej školy.

V edukačnom prostredí sa uskutočňuje výchovno-vzdelávacia činnosť počas celého dňa a preto mu venujeme veľkú pozornosť. Hrové a pracovné kútiky sú vybavené účelovo, slúžia na spontánne hry detí a realizáciu učiteľkou plánovaných edukačných aktivít. O tematickom

zameraní hrových kútikov a ich obmieňaní rozhoduje učiteľka spolu s deťmi podľa plánovaných aktivít, zámerov a podľa záujmu detí.

Priestor na spoločné pohybové aktivity a pohybové hry v triede je k dispozícii deťom a učiteľke na spontánne i organizované pohybové aktivity, pohybové hry a edukačné aktivity. K nezastupiteľnému vybaveniu materskej školy patria hračky. Ich výberu, kvalite a primeranosti k veku detí venujeme zvýšenú pozornosť. V triedach je primerané množstvo hračiek a učebných pomôcok, ktoré umožňujú dieťaťu tvoriť podľa vlastných predstáv na základe samostatného rozhodovania.

Rozmiestnenie nábytku rešpektuje potrebu detí mať dostatok priestoru na hry, pohybové a relaxačné cvičenia a odpočinok. Nábytok rešpektuje antropometrické požiadavky, zariadenie je prispôsobené počtu detí, je vyhotovené z prírodných materiálov. Ležadlá sú pevné, stabilné, ľahko prenosné a skladateľné.

Usporiadanie nábytku uľahčuje dieťaťu dostupnosť k hračkám a pomôckam, výber predmetov z prostredia, umožňuje dieťaťu tvoriť podľa vlastných predstáv na základe samostatného rozhodovania sa pri výbere činností, umožňuje mu plánovať a vytvárať hrové prostredie podľa vlastného zámeru, umožňuje mu ponechať vlastný výtvar v prostredí.

Usporiadanie triedy umožňuje dodržiavanie vopred stanovených pravidiel deťmi a učiteľkou pri ukladaní hračiek a pri manipulácii s predmetmi, učebnými pomôckami.

Pri príprave edukačného prostredia dbáme aby sme vytvorili deťom bezpečné, hygienické, estetické a funkčné prostredie

Knižnicu s detskou a odbornou literatúrou pravidelne dopĺňame novými titulmi. Kabinety priebežne dopĺňame novými učebnými pomôckami, telovýchovným náradím a náčiním, obnovujeme didaktickú a audiovizuálnu techniku. Výpočtová technika sa používa vo výchovno-vzdelávacom procese aj na administratívne účely. Triedy sú vybavené počítačmi s nainštalovanými detskými programami. Kabinety sú dobre vybavené spotrebným materiálom na výtvarné, grafomotorické a pracovné činnosti.

Školský dvor a záhrada sú neoddeliteľnou súčasťou edukačného prostredia materskej školy. Slúži na realizáciu organizačných foriem: pobyt vonku, edukačné aktivity, pohybové a relaxačné cvičenia. Vybavením a členením školský dvor spĺňa požiadavky platných legislatívnych noriem a hygienické kritériá. Poskytuje deťom priestor na voľné pohybové aktivity a pohybové hry, priestor na zdolávanie prekážok a pohybové aktivity na náradí (hojdačky, preliezačky, šmýkačky), priestor na tvorivé hry a pracovné aktivity detí (konštruovanie v piesku, kreslenie kriedou), priestor pre environmentálne aktivity, priestor pre oddych a relaxáciu (lavičky, altánky, tienisté miesta, trávnaté plochy). Vonkajšie priestory umožňujú realizáciu komunikatívnych činností / nadväzovanie kontaktov/ a špeciálnych činností navodzovaných a vedených učiteľkou.

Zariadenie, ktoré je v záhrade stabilne nainštalované, je pevné, odolné voči mechanickým zásahom a poveternostným vplyvom.

Areál materskej školy je z bezpečnostných a hygienických dôvodov oplotený.

Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní.

Materská škola má vytvorené bezpečné a zdraviu vyhovujúce podmienky v priestoroch na výchovu a vzdelávanie. Na začiatku školského roka sú deti primeranou formou poučené o základných pravidlách bezpečnosti a ochrany zdravia. Zamestnanci školy sa pravidelne zúčastňujú školení v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Pravidelne sa vykonávajú kontroly bezpečnosti a ochrany zdravia na pracovisku a odstraňujú sa zistené nedostatky.

Materská škola je pri výchove a vzdelávaní a pri činnostiach súvisiacich s výchovou a vzdelávaním povinná:

1. Prihliadať na základné fyziologické potreby detí
2. Vytvárať podmienky na zdravý vývin detí a na predchádzanie sociálno-patologických javov. **V priestoroch školy je zakázané fajčiť. V čase priamej práce s deťmi môžu učiteľky používať mobilný telefón , len v prípade mimoriadnych okolností.**
3. Poskytnúť nevyhnutné informácie na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia detí
4. Viest' evidenciu školských úrazov, ku ktorým došlo počas výchovno-vzdelávacej činnosti a pri činnostiach organizovaných školou. Pri vzniku školského úrazu vyhotoviť záznam o školskom úraze, alebo zápis v knihe drobných úrazov. Pri úraze zabezpečí učiteľka prvú pomoc a lekárske ošetrovanie. O úraze a uskutočnených opatreniach neodkladne informuje zákonného zástupcu dieťaťa
5. Podľa § 7 ods.2 vyhlášky MŠ SR č. 306/2008 Z .z. o materskej škole za bezpečnosť a ochranu zdravia dieťaťa zodpovedajú pedagogickí zamestnanci materskej školy od prevzatia dieťaťa až po jeho odovzdanie zákonnému zástupcovi alebo ním splnomocnenej osobe.
V triede s celodennou výchovou a vzdelávaním zabezpečujú predprimárne vzdelávanie striedavo na zmeny dve učiteľky. V triede s deťmi mladšími ako tri roky pri obliekaní a sebaobslužbe detí pomáha aj nepedagogický zamestnanec.
/ § 7 odst.3 vyhlášky MŠ SR č. 306/2008 o materskej škole/
6. Podľa § 24 ods. 6. zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov môže byť v MŠ umiestnené len dieťa, ktoré:
  - a) je spôsobilé na pobyt v kolektíve
  - b) ktoré neprejavuje známky prenosného ochorenia
  - c) nemá nariadené karanténne opatrenie

- podľa ods. 7. citovaného zákona potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti, ktoré obsahuje údaj o povinnom očkovaní, vydá zákonnému zástupcovi dieťaťa všeobecný lekár pre deti a dorast. Zákonný zástupca dieťaťa predloží potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti dieťaťa na pobyt v kolektíve pred prvým nástupom dieťaťa do predškolského zariadenia zástupkyňi MŠ.

- skutočnosti uvedené v ods. 6 písm. b) a c) potvrdzuje písomným vyhlásením zástupca dieťaťa. Vyhlásenie nesmie byť staršie ako jeden deň. Vyhlásenie predkladá zákonný zástupca dieťaťa pred prvým vstupom dieťaťa do MŠ a po neprítomnosti dieťaťa v MŠ dlhšej ako päť dní.

- v zmysle § 24 ods. 9. zástupkyňa MŠ zabezpečí:

  - a). aby zodpovedná osoba / učiteľka / každý deň pred prijatím dieťaťa do zariadenia zisťovala či zdravotný stav dieťaťa umožňuje jeho prijatie do zariadenia / ranný filter /

b). aby osoba zodpovedná za každodenné prijímanie detí do zariadenia prijala dieťa podozrivé z ochorenia iba na základe vyšetrenia jeho zdravotného stavu ošetrojúcim lekárom

c). v spolupráci s učiteľkou izoláciu dieťaťa od ostatných detí, ak dieťa počas dňa prejaví príznaky akútneho prenosného ochorenia, dočasný dohľad nad ním a informovanie z. zástupcu dieťaťa alebo inú splnomocnenú osobu.

7. Na vychádzke nemôže mať pedagogický zamestnanec viac ako 20 detí od štyroch do piatich rokov alebo 22 detí starších ako päť rokov. Pri vyššom počte detí alebo pri činnostiach, ktoré si vyžadujú zvýšený dozor, zástupkyňa pre MŠ zabezpečí ďalšieho zamestnanca MŠ, ktorý pod vedením učiteľky dbá o bezpečnosť detí. S triedou s deťmi mladšími ako tri roky, s deťmi vo veku od troch do štyroch rokov sa uskutočňuje vychádzka vždy za prítomnosti dvoch učiteľiek./ § 7 ods.4 vyhlášky č. 306/08 o MŠ/
8. Za bezpečnosť detí počas krúžkovej činnosti zodpovedá učiteľka, ktorá krúžok vedie. Ak krúžkovú činnosť vykonáva na základe písomného informovaného súhlasu zákonného zástupcu dieťaťa a lektor, za bezpečnosť detí zodpovedá lektor. Podrobnejšie podmienky sú rozpracované v hromadnom informovanom súhlase zákonného zástupcu dieťaťa.
9. Elektrické spotrebiče, vypínače, zásuvky a elektrické vedenie musí byť zabezpečené proti možnosti použitia deťmi. Učiteľky boli poučené ako pracovať pri manipulácii s počítačom.
10. V zmysle vyhlášky MZ SR č. 521/2007 o podrobnostiach a požiadavkách na pieskoviská prevádzkovateľ pieskovisko čistí, prekopáva, prehrabáva a polieva pitnou vodou najmenej raz za dva týždne počas sezóny. O čistení a udržiavaní pieskoviska sa vedie písomný záznam. Na účely tejto vyhlášky sa sezónou rozumie obdobie od 1. marca do 30. novembra kalendárneho roka.

Podrobnosti o podmienkach zabezpečovania ochrany a bezpečnosti zdravia pri výchove a vzdelávaní sú podrobnejšie rozpracované v prevádzkovom poriadku a v školskom poriadku.

Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia detí

Cieľom hodnotenia výchovno-vzdelávacích výsledkov detí je získať spätnú väzbu pre učiteľku, rodičov i pre samotné dieťa, ako zvládlo dané úlohy, v čom má rezervy, aké sú jeho pokroky.

Kontrolu a hodnotenie detí vykonávame rôznymi formami:

- pedagogická diagnostika - na diagnostických hárkoch hodnotíme úroveň poznatkov, schopností a zručností detí v oblasti: perceptuálno – motorickej, kognitívnej a sociálno – emocionálnej. Diagnostický hárok dopĺňame každý rok trikrát / vstupná diagnostika, priebežná, výstupná/ a ten postupuje s dieťaťom do ďalšej triedy.

- výstavky výtvarných prác a pracovných činností v priestoroch tried a chodieb – deti hodnotia rodičia, učiteľky a hodnotia sa aj samotné deti. Každé dieťa má vytvorené vlastné portfólio
  - vystúpenia na oslavách a slávnostiach v materskej škole a na verejnosti – deti hodnotia rodičia, učiteľky a širšia verejnosť
  - hospitácie - počas riadnych hospitácií, alebo vzájomných hospitácií / otvorených hodín/ zástupkyňa pre MŠ alebo učiteľky hodnotia reakcie detí, ich záujem o činnosť, aktivitu, samostatnosť, správanie a konanie detí, ich reakcie na pokyn učiteľky, ochotu spolupracovať s učiteľkou a deťmi, úroveň zručností, návykov, úroveň psychomotorických a kognitívnych kompetencií detí apod.
- Prostredníctvom hodnotenia sledujeme vývoj dieťaťa, dbáme však na to, aby sme deti neporovnávali a nerozdeľovali na úspešné a neúspešné.

Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov

Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov je zameraný na kľúčové stránky výchovno-vzdelávacej činnosti z hľadiska učenia učiteliek, ako aj z hľadiska učenia sa detí.

Kontrolu a hodnotenia zamestnancov vykonávame týmito formami:

- sebahodnotenie edukačnej aktivity – autodiagnostický dotazník. Otázky sú zamerané na pedagogický prístup učiteľky z hľadiska humanizácie výchovno-vzdelávacej činnosti, na školskú legislatívu a pedagogickú dokumentáciu, na kompetencie detí, na metódy, formy a prostriedky výchovno-vzdelávacej činnosti.
  - pozorovanie – činnosti učiteľky a detí pri rôznych školských a mimoškolských akciách.
  - pedagogické hospitácie – sú indikátory kvality učenia a kvality plánovania výchovno-vzdelávacej činnosti. Počas hospitácií zisťujem úroveň profesijných kompetencií učiteliek a to:
    - a) – *odborných kompetencií* – znalosť metodík a výchovno-vzdelávacích postupov
    - b) – *psychodidaktických kompetencií* – vytváranie priaznivej atmosféry počas výchovno-vzdelávacej činnosti, odborné riadenie učenia sa detí a pod.
    - c) – *komunikatívnych kompetencií* – vo vzťahu k deťom, kolegom, rodičom apod.
    - d) – *organizačných kompetencií* – plánovanie vlastnej pedagogickej činnosti, systematickosť práce apod.
    - e) – *diagnostických kompetencií* – dôkladné poznanie štúdií vývinu dieťaťa
    - f) – *poradenských kompetencií* - najmä vo vzťahu rodič, kolega
    - g) – *sebareflexívnych kompetencií* – uplatňovať zmeny v postupoch, zhodnotiť vlastnú pedagogickú činnosť a pod.
- Hospitácie sa vykonávajú podľa plánu hospitácií v pláne práce. O výsledku sa vyhotoví písomný záznam.

vzájomné hospitácie učiteliek – zlepšujú účinnosť pedagogickej práce, zlepšujú kvalitu školy, uskutočňujú sa v rámci IMZ – podľa plánu IMZ v pláne školy. O výsledku sa vyhotoví písomný záznam.

- hodnotenie pedagogických zamestnancov zamestnávateľom sa vykonáva na základe zákona č. 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch vždy za obdobie od 1.9. do 31.8. kalendárneho roka. Kritériá a stupnica hodnotenia sú podrobne rozpracované v pracovnom poriadku školy. O hodnotení sa vyhotoví písomný záznam.

Vnútrošný systém kontroly a hodnotenia detí a zamestnancov školy je podrobnejšie rozpracovaný v pláne práce školy na príslušný kalendárny rok.

Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov

Od učiteľov sa vyžaduje vysoká miera flexibility, tvorivosti, odbornosti, profesionality v teóriách, metódach výchovy a aj v morálke. Preto je pre osobnosť učiteľa dôležité sebarozvíjanie.

Vedenie školy vytvára podmienky a prostredie pre celoživotné vzdelávanie sa učiteliek v našej materskej škole. Umožňuje využívať ponuky MPC v Banskej Bystrici, účasť na odborných seminároch organizovaných inými inštitúciami, umožňuje využívať modernú informačnú technológiu – počítač, internet. Knižnicu pravidelne dopĺňame novými publikáciami odbornej pedagogickej, psychologickkej i detskej literatúry.

Kontinuálne vzdelávanie prebieha podľa plánu kontinuálneho vzdelávania a každý rok sa aktualizuje.

Učebné osnovy

Učebné osnovy sú vypracované v súlade so Štátnym vzdelávacím programom ISCED 0. Hlavnou myšlienkou programu je:

- podporovať celostný osobnostný rozvoj dieťaťa,
- aktivizovať a motivovať rozvoj psychomotoriky, poznania, emocionality a sociability,
- rozvíjať tvorivosť a predstavy v každodenných aktivitách,
- pomôcť dieťaťu formovať vlastnú jedinečnosť a životné kompetencie (spôsobilosti).

Vzhľadom na osobitosti obsahu výchovy a vzdelávania, charakter výchovno – vzdelávacej činnosti a osobitosti učenia sa detí v materskej škole sú učebné osnovy spracované vo forme **obsahových celkov**. Obsah učebných osnov v školskom vzdelávacom programe je rozpracovaný do 10 obsahových celkov, ktoré sú realizované v priebehu 10 mesiacov školského roka. Plynulo na seba nadväzujú, sú záväzné pre všetky triedy. Obsahové celky sa delia na témy. Jednotlivé témy sú realizované v jednotlivých triedach v týždenných alebo viactýždenných plánoch výchovno-vzdelávacej činnosti. Predpokladané časové trvanie každého obsahového celku je jeden mesiac.

Každý obsahový celok má svoj názov, niekoľko tém, cieľ, stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti, učebné zdroje pre učiteľku, učebné zdroje pre deti, metódy.

Program je integrovaný do štyroch tematických okruhov: **Ja som, Ľudia, Príroda, Kultúra**.

Z obsahového hľadiska sú tematické okruhy zamerané:

Ja som – na rozvíjanie osobnostných kompetencií, zmyslov, vzťahu dieťaťa k rodine a k okoliu, na sebaopoznanie, sebaaprezentáciu, na sociálne, emocionálne, motorické a kognitívne vnímanie života dieťaťa (telesný, duševný, duchovný, sociálny a emocionálny život).

Ľudia – na rozvíjanie sociálnych skúseností a vzťahu ku spoločenstvu ľudí, kontakty s ďalšími skupinami ľudí, na oboznamovanie sa s pracovnými a inými aktivitami ľudí, na rozvíjanie predstáv o miestach, kde ľudia žijú a tvoria, o prostrediach, v ktorých sa nachádzajú, o multikultúre, etnikách, rasách (ďalší ľudia, ľudstvo).

Príroda – na rozvíjanie poznania elementárnych zákonitostí života na zemi, prírodných javov, živých i neživých predmetov, na formovanie začiatkov ekologickej kultúry, na vytváranie (formovanie) pohľadu na svet prírody a vzťahu k prírode, na vytváranie základov svetonázoru a získavanie základných vedomostí o zemi a vesmíre (zem, vesmír).

Kultúra – na rozvíjanie kontaktov dieťaťa so svetom duševných činností ľudí, rozvoja vnímania a uplatňovania hudobnej, literárnej a výtvarnej kultúry (predmetný svet, svet hry a svet umenia).

Tematické okruhy sa navzájom prelínajú a dopĺňajú. Každý tematický okruh zahŕňa tri vzdelávacie oblasti: perceptuálno-motorickú, kognitívnu, sociálno-emocionálnu.

Učebné osnovy obsahujú:

1. Charakteristiku obsahového celku a jednotlivých tém, ich význam v obsahu vzdelávania.
2. Tematické okruhy, vzdelávacie oblasti, obsahové štandardy, výkonové štandardy, kompetencie.
3. Metódy a stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti.
4. Učebné zdroje pre deti a učiteľku.

Učebné osnovy majú programovú funkciu, orientačnú funkciu, môžu sa dopĺňať a upravovať po prehodnotení pedagogickými zamestnancami na pedagogickej rade

(spravidla po troch rokoch) a normatívnu funkciu, čiže sú záväzné pre všetky pedagogické zamestnankyne. Prostredníctvom špecifických cieľov v učebných osnovách sa zameriavame na celostný rozvoj osobnosti detí, v poznávaní dieťaťa ako seba samého, sveta ľudí, prírody a kultúry. Súčasťou obsahu výchovy a vzdelávania sú prierezové témy, ktoré sa prelínajú vo všetkých tematických okruhoch a vzdelávacích oblastiach.

Učebné zdroje pre deti, učebné zdroje pre učiteľku a stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti uvádzané v ŠkVP sú len informatívne, ich doplnenie je v kompetencii vyučujúcich (učiteliek) podľa obsahovej realizácie špecifických cieľov.

Úprava Školského vzdelávacieho programu Ďateľinka vyplynula zo vzniknutého stavu po nadstavbe nových priestorov školy. Bola navrhnutá a prerokovaná na pedagogickej rade dňa 26.2.2015.

Zmeny nastali v týchto častiach:

Charakteristika materskej školy: Kapacita materskej školy je 72 detí. V prevádzke sú tri triedy. Na prízemí sú dve herne, jedna stabilná spálňa, dve umyvárne so sociálnym zariadením, dve šatne pre deti, dve miestnosti pre učiteľky a dva kabinety pomôcok.

Na poschodí sú dve stabilné spálne, jedna herňa, dve izolačky, dve umyvárne so sociálnym zariadením, kancelária pre zástupkyňu MŠ, miestnosť pre upratovačku a zasadačka.

Personálne obsadenie: výchovno - vzdelávaciu činnosť vykonáva šesť učiteliek predprimárneho vzdelávania, ktoré spĺňajú podmienky odbornej a pedagogickej spôsobilosti v súlade s platnou legislatívou.